

Arizonan ja Kalifornian rajalla HAVASUN TEKOJÄRVI

18.2.2024 11.30

Eräs erikoisimpia "nähtävyyksiä" on Havasun tekojärvi Kalifornian ja Arizonan osavaltioiden rajalla. Se on noin 45 kilometriä pitkä osa Colorado-jokea. Keskellä karua autiomaata on Arizonan toiseksi suosituin matkailukohde, London Bridge -silta, joka itse asiassa ei johda minnekään.

Hieman ennen lamakautta perämootoreita ja moottorisahoja valmistava **Robert McCulloch** etsi paikkaa uudelle tehtaalleen. Colorado-joen varrella asui reservaateissa maan alkuperäisväestöä - intiaaneja, joiksi heitä tuolloin kutsuttiin. Robert palkkasi heitä töihin ja sai huokeaa työvoimaa. Lisäksi maa oli vielä halpaa, joten siitä se alkoi.

Joelle rakennettiin Parker Dam -pato vuosina 1934-1935, jolloin syntyi suurehko järvi. Virtaus joessa väheni merkittävästi ja vettä pystyi käyttämään paitsi tehtaan tarpeisiin, myös veneilyyn, vesihiihtoon ja muihin vesiaktiviteetteihin. Lake Havasun elämä muuttui lopullisesti.

Ensin tehtiin kylä

Järveen rakennettiin saari ja Robert McCulloch aloitti lomakylän pystyttämisen. Pian pieni Havasun kaupunki oli valmis.

Väkeä ja vieraita houkuteltiin autiomaahan kutsumalla kylään aikansa kuuluisuuksia; filmitähtiä, näyttelijöitä, kirjailijoita ja muita "julkiksia" - ensin oleskelemaan ja lomailemaan Robertin maksaessa viulut. Samaan aikaan lehdistössä ja radiossa kerrottiin, että julkkishenkilöt ovat saapuneet vierailemaan uuteen lomakylään, Lake Havasuun.

Amerikkalaiseen tapaan ihmiset matkustivatkin sankoin joukoin katsomaan, josko näkisi edes vilahduksen idolistaan. Myös matkailijoille oli rakennettu vierasmajoja, motelli ja hotelli, jotta tulijat saatiin asumaan kylässä ja heidän käyttämänsä rahat oikeisiin taskuihin. Tehtailija McCulloch vuokrasi pelkkää puutonta tasamaatakin matkailuautojen ja -vaunujen leirintäalueeksi. Jopa vedestä joutui maksamaan, jos siinä kellui. Yhdysvalloissa erittäin suosittu asuntolaivat kansoittivat nopeasti rantavedet. Miten ne tuotiin satojen kilometrien matkan päähän järvelle, onkin jo toinen juttu.

Yllättävää oli, että tulijoita oli heti alkuun runsaasti.

Ostetaan silta

Olikin onnenpotku Robert McCullochille, että 60-luvun lopulla Lontoon Thames -joen yli kaareutuva London Bridge oli alkanut vajota mutaan ja vaarassa sortua. Se oli valmistunut 1904 ja pahasti rapistunut. Lontoolaiset halusivat päästä eroon rumiluksesta ja järjestivät sillasta huutokaupan.

Tehtailija McCulloch osti sillan itselleen. Tosin pahat kielet väittivät, että hän luuli ostaneensa kuuluisamman Towerin nostosillan, mutta yhtä kaikki. Silta purettiin kivi kiveltä, jokainen osa merkittiin huolella, ja rahdattiin sitten vaivalloisesti Yhdysvaltoihin. Mahtava rakennelma siirrettiin pala palalta kuorma-autoilla aavikon halki Havasu-järvelle.

Peruskivi muurattiin 23.9.1968 ja sillan kokoaminen alkoi. Työ valmistui 10.10.1971 ja aito London Bridge seisoikin keskellä autiomaata rannalta saarelle, josta eteenpäin tie ei varsinaisesti vie mihinkään. Nähtävyyttä oli tultava katsomaan kauempaakin. Siitä tuli erittäin suosittu.

Luonnollinen jatko oli rakentaa "aito" Tudor-tyylinen englantilaishäädä sillan kuppeeseen. Tosin kylä tehtiin amerikkalaisista materiaaleista ja onkin rehellinen jäljitelmä.

Muutakin rekvisiittaa hankittiin Britteinsaarilta, lomarakennuksia pystytettiin lisää, ja jopa muutama majoitusliikeketju alkoi kiinnostua alueesta. Niin syntyivät Lake Havasun rantahotellit ja motellit hieman keskustan ulkopuolella.

Nykyään paikka elää omaa elämäänsä. Asukasluku on vähitellen noussut nykyiseen noin 45 000 asukkaaseen. Kaupunki mainostaa hienoa, kuivaa ja terveellistä ilmastoaan. Se kehuu puhdasta vettä, jossa voi edelleen ajella moottoriveneellä. Tonttien ja asuntojen myynti kukoistaa paikkakunnalla. Suositua on asua asuntolaivassa. Harrastusmahdollisuuksia on paljon. Järvessä voi sukelttaa, uida, kalastaa ja harrastaa muitakin vesiturheilulajeja. Eriytyisen suosittuja ovat surffaaminen ja vesiskootterijalut.

Lake Havasu on oiva esimerkki siitä, mitä tapahtuu, kun ideoita ja uskallusta riittää. Robert McCullochin tarina lienee omituisimpia onnistumisista ja kohde erikoisuudessaan varmasti vierailun arvoinen.

TEKSTI ja KUVAT: MARKKU JALONEN

